

Rom 6, 18

18: Og etter at dere ble satt fri fra synden, ble dere tjenere for rettferdigheten.

Ikke minst den tydelige sammenhengen - og særlig motsetningen i v. 20 - viser at den frihet fra synden som omtales her, er friheten fra syndens herredømme, slik at vi ikke lenger er dens treller. Det samme viser gr. tekstens ord for "satt fri" fra synden. I v. 17 har Paulus talt om at de hadde "vært slaver under synden", og at de nå ikke var det lenger, men "av hjertet var blitt lydige". Dette gjentar han når han nå sier: "etter at dere ble satt fri fra synden". Men, sier han, dermed er dere også blitt "tjenere for rettferdigheten". Opp mot synden setter han altså rettferdigheten, som de kristnes hersker, og som de nå skal tjene. Det er det samme han taler om her, som når han bruker uttrykkene "tjenere under lydigheten" (v. 16) og "tjenere for Gud" (v. 22).

Men hovedsaken, som gjennom vekslende uttrykk skildres stadig rikere og skjønnere, er at det er skjedd en så vesentlig og avgjørende forandring med hele deres vesen: Nå tjener de ikke lenger synden, men er blitt tjenere for Gud og for rettferdigheten. Og dermed er også svaret gitt på spørsmålet som ble kastet fram (v. 15). Nå, når de var blitt "Guds tjenere", var det selvsagt at de måtte tjene ham og ikke synden. Og når de "av hjertet er blitt lydige", kan de jo ikke ønske å tjene synden. Det er jo slett ingen grunn til å tjene den, når de ikke er under loven men under nåden! For hvis de på grunn av denne friheten ville tjene synden, så var de ikke lenger "av hjertet" Guds tjenere.

Har vi nå forstått selve ordene riktig i teksten vår, så la oss da også virkelig ta lærdom av disse viktige grunnsannhetene. Her har vi virkelig fått mulighet for å prøve oss i dette, hvem det er vi tjener. Er vi tjenere for synden, eller for rettferdigheten? Hver enkelt av oss må stille oss dette spørsmålet. Vi er bare én av delene. Paulus kjenner ikke til noen tredje slags mennesker, som skulle kunne tjene både synden og rettferdigheten. Kristus sier da også uttrykkelig at "Ingen kan tjene to herrer". Da burde det være viktig for meg å få avklart hvem det er jeg tjener. Hvis vi ser på alt det som trenger seg på og blander seg inn i livet vårt, da blir vi alltid forvirret, og kan ikke skjønne annet enn at vi tjener to herrer. Slik er det også mange vil ha det, for å kunne fortsette et tåkete og delt liv. Men for oppriktige sjeler oppleves det forferdelig, når det kan se ut som om en tjener to herrer.

Der finnes mennesker som er alvorlige og fromme, som omgås med Guds ord, men som i hjerte og sinn er fanget av verden og avgudstjeneste. Innimellom vil de likevel også tjene Gud, og mener at dette må da være godt og behagelig for Gud. Disse tjener selvsagt "to herrer". Guds barn kan nok av og til sukke, fordi de tenker at "jeg tjener jo ikke bare Gud, men synden også. Ja, jeg synes jeg tjener synden mye mer enn Gud. Og hvis jeg er syndens tjener - da er det til slutt bare en evig død som venter meg! Hvordan skal jeg kunne vite hvem det egentlig er jeg tjener?" Hele feilen som gjør at mange svever i dette mørket, er at de dømmer ut fra sine egne vurderinger, isteden for å holde seg til Herrens ord.

Først og fremst må vi da merke oss at både Kristus og apostlene uttrykkelig taler om at vi ikke kan tjene to herrer på én gang. Som vi nettopp sa, kan det riktignok ofte se ut som om vi tjener to herrer, når både godt og vondt blander seg sammen i oss. Hos syndens tjenere blander det seg ofte noe av en god ånd inn, når samvittigheten og nådens kall taler til dem. Mens Guds barn, på den annen side, kjenner på mye av den onde ånden, og at kjødets og verdens trenger på. Men tjener vi dermed to herrer? Nei, sier Paulus. Det er ikke dette som avgjør spørsmålet, hvor mye vondt eller godt som rører seg i dere, eller tilfeldig virker en ond eller god gjerning i dere. Det det tales om, er jo at "når

dere stiller dere fram som tjenere til lydighet mot noen", så er dere dermed "tjenere under den dere lyder". Selve hjertet, eller sinnet, tilhører alltid bare én av to parter i striden. Det sier da også Herren som forklaring på hvorfor ingen kan tjene to herrer: "For enten vil han hate den ene og elske den andre, eller så vil han holde seg til den ene og forakte den andre". Legg merke til at det avhenger av hvem du "elsker" eller "hater", "holder deg til" eller "forakter".

Så synes vi nok kjærligheten og hatet både kan svinge og bytte plass. De kristne kan kjenne på at de ofte elsker synden og forakter Gud. Hvordan skal vi få avklart alt dette? Vi forstår godt at de er syndens tjenere, de som fritt og frekt driver på med kjødets åpenbare gjerninger, som gjerrighet, hor, fyll, uærlighet, hat, osv. Og når de ikke tar imot formaning til å omvende seg, men bare avviser Guds ord. Det er lett å forstå at de er syndens og djevelens treller. Kristi ord om slike står klart: "Den som gjør synd, er syndens trelle". Det er nettopp dette som er å "gjøre synd", når en åpent og bevisst synder. Men når falske kristne, som omgås både med Guds ord og Guds folk, vil forlike Kristus og Belial, tjene både Gud og verden, - eller når svake kristne kjemper med store fristelser og viser tvilsom oppførsel, da blir det vanskeligere å gå grensegang.

Men legg nå her nøye merke til hvordan Paulus taler: "Når dere stiller dere fram som tjenere til lydighet mot noen, er dere tjenere under den dere lyder". Alt avhenger altså av hvem dere "stiller dere fram ... til lydighet mot", hvem dere "av hjertet er blitt lydige mot". Hvem du i ditt innerste vil tilhøre, og ikke bare liksom tvunget tjener. Vi ser hvordan de omtales, de som "av hjertet var blitt lydige mot den lærdomsform som de ble overgitt til". Vi ser at hele livet deres var blitt omvendt - "dere har vært slaver under synden, men er nå av hjertet blitt lydige", sier Paulus. Og vi husker hva vi har talt om forskjellen mellom lydighet og tvang. Den som tjener bare på grunn av lovens tvang og trusler, ikke drevet av nåden, er ikke "av hjertet blitt lydige". Den som derimot blir overrumplet av synden, mens hjertet elsker Guds lov for nådens skyld, er ikke av hjertet blitt lydige mot synden. Og derfor etter Paulus' mening, heller ikke noen "slave under synden". Alt avhenger av hva det er du "retter sinnet ditt mot" (konf. Rom 8: 5).

Men fariseeren, som er nidkjær for loven, mener vel også at han bare elsker det som er rett? Ja, slik oppfatter han det selv. Men det er bare i egen interesse han elsker det han tror er rett, - for han ser fram til en "lønn". Det er ikke nåden som driver ham. Tvert imot anser han nådeforkynnelsen farlig for helliggjørelsen. Noe som beviser at han selv aldri har opplevd nådens kraft. Derfor er noen av disse ganske fromme sjeler, men de er ikke "av hjertet blitt lydige". For de er aldri "gått konkurs" på egne anstrengelser, blitt frelst bare i forlatelsens nåde, og gjennom dette fått den rette kjærligheten til Guds lov og hat til selve synden, som det ble talt nærmere om under v. 14. En annen sak er de som er dødet av loven, som så ble frelst av bare nåde, og nå i sin ånd inderlig elsker rettferdigheten. De kjenner likevel også ofte på kjødets sterke begjæringer. Ja, de kan overrumple oss og føre til fall. Men det må ikke forville oss. For de som likevel av hjertet er blitt lydige, virkelig elsker rettferdigheten og er blitt tjenere for den, de er så menn ikke syndens tjenere.

Vi må aldri glemme hovedregelen: "Den dere stiller dere fram som tjenere til lydighet mot", den dere "av hjertet er lydige" - "så er dere dermed tjenere under den som dere lyder". Hele livet er, når det gjelder Guds barn, rettet mot Kristus, uansett hvordan så synden hindrer, overrumpler og plager dem. Så kan det nok skje at sinnet blir falskt. En begynner på nytt å tjene synden. Lever ikke lenger ved nådestolen for å få forlatelse og kraft mot det onde. En har overgitt seg - stilt seg fram - som tjener for synden. Har hemmelig gått i allianse med den, og følger nå syndens lyster. Da er det ulykkelige hendt som Peter omtaler slik: "Det en ligger under for, det er en også trelle under" (2Pet 2: 19). Det er ikke den som bare av og til lider nederlag, men likevel fortsetter å kjempe, det tales om i dette bibelverset. Men den som har overgitt seg og lagt ned våpnene. Det er de "som har vendt seg bort fra det hellige budet som ble overgitt til dem", slik Peter sier det videre, i v. 21.

Men så lenge en ennå står i kampen, ikke som lovtrell, men med troens øye festet på Kristus, da er vi ikke overvunnet. Da har vi ikke stilt oss fram som tjener til lydighet mot synden. Måtte vi så ikke glemme at alt avhenger av hvem en stiller seg fram for ..., og ... til lydighet mot. Og måtte Gud hjelpe oss alle til å beholde det sinn som ikke kan være borte fra nådestolen! At vi ikke må forkaste den eneste trøst som gir kraft til alt godt, - uansett hvor ille det kan synes å ville gå. Så kommer vi heller ikke til å stille oss fram som tjenere til lydighet mot synden. For synd skal ikke herske over oss, siden vi ikke er under lov, men under nåde.